

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Danou Černou v právní věci

žalobce: **X**
bytem X

proti

žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 31. 7. 2024, č. j.: X

takto:

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 31. 7. 2024, č. j.: X, se **zrušuje** a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Skutkový stav věci

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

1. Žalobou podanou u Městského soudu v Praze se žalobce domáhal přezkoumání a zrušení rozhodnutí žalované ze dne 31. 7. 2024, č. j.: X (dále též „napadené rozhodnutí“), kterým byly zamítnuty jeho námitky proti rozhodnutí žalované ze dne 29. 5. 2024, č. j.: X, jímž byl žalobci podle § 29 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), ode dne 5. 5. 2024 přiznán starobní důchod ve výši 17 475 Kč měsíčně.

II. Obsah žaloby

2. Žalobce v podané žalobě uvedl, že jako osoba samostatně výdělečně činná pečoval od června 2009 do prosince 2012 o svou nemohoucí matku nacházející se ve stupni závislosti II., později IV. Ačkoli coby osoba samostatně výdělečně činná s vedlejší činností neměl povinnost platit zálohy na důchodové pojištění, hradil je až do března 2012. Přeplatek v částce 21 598 Kč si dal převést do roku 2013, přičemž v prosinci 2013 měl celkový přeplatek 41 598 Kč. Žalovaná mu rok 2013 nezapočetla do výpočtu důchodu, ačkoli nikdy nepodal odhlášku z důchodového pojištění. V důsledku matčina úmrtí v prosinci 2012 se jeho vedlejší činnost „překlopila“ na hlavní. Žalovaná patrně považovala žalobcovu činnost i v roce 2013 za vedlejší, ačkoli ve smyslu svých webových stránek žalobce nevyzvala k předložení dokladu prokazujícího vedlejší činnost. Žalobce neúmyslně chybně vyplnil Přehled o příjmech a výdajích za rok 2013, leč z Přehledu o příjmech a výdajích za rok 2012 jednoznačně vyplývá, že se pro rok 2013 přihlásil k hlavní činnosti. Jelikož žalobce nedoložil potvrzení o vedlejší činnosti, nemohla být jeho činnost pokládána za vedlejší, nýbrž šlo o činnost hlavní, a přitom platil pojistné. Ač o to nepožádal, žalovaná mu vrátila celý přeplatek ve výši 41 598 Kč, když neodečetla zaplacené pojistné za rok 2013. Žalobce rovněž podotkl, že byl v evidenci žalované veden nepřetržitě od roku 1993 do roku 2014, a jde-li o zdaňovací rok 2014, žádnou speciální přihlášku k důchodovému pojištění nepodal, přesto ho žalovaná vedla jako osobu samostatně výdělečně činnou s hlavní činností.
3. Dále žalobce označil napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné, jelikož se žalovaná nikterak nevyjádřila k jeho námitce o neuznání doby studia od 5. 3. 1984 do 7. 6. 1984.
4. Žalobce navrhl zrušení napadeného rozhodnutí s tím, že do výpočtu důchodu mají být žalobci započtena období od 5. 3. 1984 do 7. 6. 1984 a celý rok 2013.

III. Vyjádření žalované a replika žalobce

5. Žalovaná ve vyjádření k žalobě uvedla, že nezhodnocení doby pojištění za rok 2013 odpovídá žalobcem předloženému Přehledu o příjmech a výdajích za rok 2013. Žalobce nebyl v tomto roce jako osoba samostatně výdělečně činná důchodově pojištěn, neboť vykonával vedlejší samostatnou výdělečnou činnost, z níž nedosáhl zákonem stanoveného příjmu pro povinnou účast na důchodovém pojištění a k účasti na důchodovém pojištění se nepřihlásil. Pojistné bylo nulové, protože žalovaná vrátila dne 22. 4. 2014 přeplatek v částce 41 598 Kč, jelikož žalobce o vrácení přeplatku za roky 2011, 2012 a 2013 sám požádal. Vracené peníze si nedal převést jako pojistné na rok 2013, a tudíž mu nemůže být tento rok započten jako doba pojištění. Dobu od 5. 3. 1984 do 7. 6. 1984 nelze žalobci uznat jako náhradní dobu pojištění, neboť přesáhla délku šesti let po dosažení věku 18 let. Územní správy sociálního zabezpečení poskytují žalované podklady pro její rozhodování o důchodech, jinde si je není možné opatřit, žalovaná tudíž musela postavit svá rozhodnutí na podkladech poskytnutých Územní správou sociálního zabezpečení pro hlavní město Prahu a Středočeský kraj. Jelikož

prvoinstanční rozhodnutí bylo vydáno v souladu s právními předpisy a námitky byly shledány nedůvodnými, navrhla žalovaná zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

6. Žalobce v replice sdělil, že se na něj nemohl vztahovat § 9 odst. 6 písm. e) zákona o důchodovém pojištění, neboť nedoložil žádný doklad prokazující jeho nárok a chybně vyplněný formulář Přehledu o příjmech a výdajích za rok 2013 nemůže tuto skutečnost zhojit. Při neprokázání výkonu vedlejší činnosti měla žalovaná žalobce považovat za osobu samostatně výdělečně činnou vykonávající činnost jako hlavní, kdy se na něj vztahovala povinnost platit důchodové pojištění. Ve smyslu § 10 odst. 5 zákona o důchodovém pojištění se v souvislosti s úmrtím žalobcovy matky dne 25. 12. 2012 ke dni 1. 1. 2013 jeho podnikatelská činnost automaticky ze zákona překloupila do činnosti hlavní, a tudíž neměl povinnost se znovu přihlašovat k důchodovému pojištění. Žalobce nepožádal o přeplatek na pojistném, do Přehledu o příjmech a výdajích za rok 2013 pouze vyplnil číslo bankovního účtu, kam by měl být eventuelní přeplatek zaslán, avšak v žádném případě nevyplnil žádnou požadovanou finanční částku. Žalovaná pochybila, pokud mu vrátila peníze za rok 2013 a v důsledku tohoto pochybení nechce rok 2013 započítat do výpočtu žalobcova starobního důchodu, ačkoli žalobce po celý rok 2013 platil důchodové pojištění. Žalobce předložil aktuální vyjádření žalované ze dne 18. 12. 2024, podle něhož byl Přehled o příjmech a výdajích za rok 2013 chybně vyúčtován a bude provedena jeho oprava.
7. Žalovaná ve vyjádření ze dne 20. 1. 2025 uvedla, že byl chybně vyúčtován přehled o příjmech a výdajích za rok 2013, kdy byl nesprávně posouzen výkon vedlejší samostatné výdělečné činnosti z důvodu péče o osobu blízkou. Čestné prohlášení spolu s potvrzením o poskytování péče je platné jen na období roku 2012. Přehled o příjmech a výdajích za rok 2013 byl opravou zpracován na hlavní samostatnou výdělečnou činnost, kdy vznikla účast na důchodovém pojištění s přeplatkem ve výši 18 923 Kč. Na základě chybně zpracovaného přehledu o příjmech a výdajích byl vrácen přeplatek ve výši 41 598 Kč, přičemž rozdíl přeplatku v částce 22 675 Kč byl uhrazen podle § 22a zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů. Jelikož na Přehledu o příjmech a výdajích žalobce uvedl, že samostatná výdělečná činnost je jeho hlavní činností, nelze z tohoto důvodu zpětně měnit charakter samostatné výdělečné činnosti za již uzavřené období. K vyjádření byl přiložen evidenční list důchodového pojištění žalobce za rok 2013, podle něhož mu bylo započteno celých 365 dnů.
8. Dne 29. 4. 2025 žalovaná soudu předložila rozhodnutí ze dne 28. 4. 2025, č.j. X, kterým byl žalobci podle § 56 odst. 1 písm. b) zákona o důchodové pojištění od 5. 5. 2024 zvýšen starobní důchod na částku 17 821 Kč měsíčně s tím, že po valorizaci od 1. 1. 2025 činí částku 18 162 Kč. Z rozhodnutí vyplývá, že do důchodu byla žalobci dodatečně započtena doba - samostatná výdělečná činnost - od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2013. Dále bylo soudu předloženo oznámení o výplatě důchodu, doklad o výpočtu důchodu a osobní list důchodového pojištění žalobce ze dne 17. 4. 2025.

IV. Obsah spisového materiálu

9. Z obsahu spisového materiálu předloženého žalovaným správním orgánem vyplynuly následující, pro rozhodnutí ve věci samé, podstatné skutečnosti.
10. Dne 2. 4. 2024 podal žalobce žádost o starobní důchod, v níž mj. uvedl, že od 1. 9. 1979 do 7. 6. 1984 studoval na ČVUT, rovněž přiložil potvrzení prokazující péči o osobu blízkou do

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

25. 12. 2012. Samostatnou výdělečnou činnost žalobce konal od 31. 8. 1992 do dne podání žádosti a o přiznání důchodu včetně výplaty požádal od 5. 5. 2024.

11. Rozhodnutím žalované ze dne 29. 5. 2024, č. j.: X, byl žalobci podle § 29 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění přiznán starobní důchod ode dne 5. 5. 2024 v částce 17 475 Kč měsíčně. Jak je zřejmé z odůvodnění rozhodnutí, dobu studia po 18. roce věku lze hodnotit v rozsahu prvních šesti let tohoto studia. Nedílnou součástí rozhodnutí tvořil připojený osobní list důchodového pojištění, z něhož vyplývá, že žalobci byla započtena doba studia v délce 2192 dnů od 5. 3. 1978 do 4. 3. 1984, zároveň v přehledu dob pojištění není obsažena doba od 26. 12. 2012 do 31. 12. 2013.
12. Proti tomuto rozhodnutí, doručenému dne 19. 6. 2024, podal žalobce námitky, v nichž sdělil, že v období po ukončení péče o matku nepředložil žádný doklad prokazující pokračování ve vedlejší podnikatelské činnosti. Jestliže v Přehledu o příjmech a výdajích za rok 2013 nedoložil doklad potvrzující péči o matku v době po 25. 12. 2012, jeho vedlejší činnost se automaticky „překlopila“ na hlavní samostatnou výdělečnou činnost. Žalobce nežádal o vrácení přeplatku ve výši 41 598 Kč, když pojištění za hlavní výdělečnou činnost za rok 2013 si měla žalovaná ponechat a měl mu být do přehledu dob pojištění započten celý rok 2013. Rovněž namítl nezapočtení doby od 5. 3. 1984 do 7. 6. 1984, kdy skládal státní závěrečnou zkoušku.
13. Napadeným rozhodnutím bylo prvoinstanční rozhodnutí potvrzeno a námitky byly zamítnuty. Žalovaná se vyjádřila ke způsobu určení základní a procentní výměry důchodu, přičemž součtem částek 4400 Kč a 13 075 Kč dospěla k hodnotě 17 475 Kč. Péče byla započtena od 1. 1. 2011 do 25. 12. 2012 jako pojištěná doba. Jde-li o rok 2013, podle sdělení územního pracoviště bylo potvrzeno, že žalobce nemá rok 2013 pojištěn, neboť za tento rok nezaplatil pojistné a nepodal dobrovolnou přihlášku.

V. Posouzení věci Městským soudem v Praze

14. Městský soud v Praze na základě žaloby, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), přezkoumal napadené rozhodnutí včetně řízení, které jeho vydání předcházelo a dospěl k závěru, že žaloba byla podána důvodně.
15. Podle § 9 odst. 8 zákona o důchodovém pojištění *„skutečnosti o vedlejší samostatné výdělečné činnosti uvedené v odstavci 6 písm. a) a c) až f) musí osoba samostatně výdělečně činná doložit nejpozději do konce kalendářního měsíce následujícího po měsíci, v němž podala přehled o příjmech a výdajích ze samostatné výdělečné činnosti podle zvláštního zákona za kalendářní rok, za který chce být považována za osobu samostatně výdělečně činnou vykonávající vedlejší samostatnou výdělečnou činnost.“*
16. Podle § 9 odst. 9 zákona o důchodovém pojištění *„samostatná výdělečná činnost se považuje za hlavní samostatnou výdělečnou činnost v období, ve kterém se podle odstavců 6 až 8 samostatná výdělečná činnost nepovažuje za vedlejší samostatnou výdělečnou činnost.“*
17. Podle § 28 zákona o důchodovém pojištění *„pojištěnec má nárok na starobní důchod, jestliže získal potřebnou dobu pojištění a dosáhl stanoveného věku, popřípadě splňuje další podmínky stanovené v tomto zákoně.“*
18. Žalobce namítal nezapočtení období od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2013 jako doby pojištění. Tvrdil, že nikdy nepodal odhlášku z důchodového pojištění a až do konce roku 2013 vykazoval přeplatek na pojištění, o jehož vrácení nežádal.

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

19. V průběhu řízení před soudem žalovaná korigovala svůj závěr ohledně nezapočtení období od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2013 jako doby pojištění. Ve svém vyjádření ze dne 20. 1. 2025 připustila chybné vyúčtování Přehledu o příjmech a výdajích za rok 2013, kdy byl nesprávně posouzen výkon vedlejší samostatné výdělečné činnosti z důvodu péče o osobu blízkou s tím, že čestné prohlášení spolu s potvrzením prokazujícím dobu poskytování péče je platné pouze na období roku 2012, osoba, o kterou bylo v roce 2012 pečováno dne 25. 12. 2012, zemřela. Žalovaná uvedla, že Přehled o příjmech a výdajích za rok 2013 byl opravou zpracován dle skutečnosti na hlavní samostatnou výdělečnou činnost, na základě které žalobci vznikla účast na důchodovém pojištění s přeplatkem na pojistném za rok 2013 ve výši 18 923 Kč. Tuto skutečnost žalovaná doložila výpisem z evidence OSVČ za rok 2013 ze dne 16. 1. 2025. Následně žalovaná soudu předložila rozhodnutí ze dne 28. 4. 2025, č.j. X, kterým byl žalobci podle § 56 odst. 1 písm. b) zákona o důchodové pojištění od 5. 5. 2024 zvýšen starobní důchod na částku 17 821 Kč měsíčně s tím, že po valorizaci od 1. 1. 2025 činí částku 18 162 Kč. Z rozhodnutí vyplývá, že do důchodu byla žalobci dodatečně započtena doba - samostatná výdělečná činnost - od 1. 1. 2013 do 31. 12. 2013.
20. S ohledem na shora uvedené soud shledal žalobní argumentaci stran nezapočtení roku 2013 jako doby pojištění z titulu samostatné výdělečné činnosti pro výpočet starobního důchodu jako důvodnou a napadené rozhodnutí proto zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). V dalším řízení bude žalovaná vázána právním názorem zdejšího soudu vyjádřeným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
21. Námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí z důvodu nevypořádání se s námitkou týkající se nezapočtení doby vysokoškolského studia od 5. 3. 1984 do 7. 6. 1984 jako doby pojištění se soud nezabýval, neboť z podání žalobce ze dne 24. 12. 2025 je zřejmé, že žalobce na uvedené námitce netrvá, když nezapočtení uvedeného období jako doby pojištění považuje za souladné se zákonem.
22. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., když žalobce byl ve věci úspěšný, avšak žádné prokazatelné náklady řízení mu nevznikly.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 4. února 2026

JUDr. Dana Černá v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje X.